

Vyprávění Nikolaje Ustinoviče

V únoru mi telefonoval krasnojarský regionální historik Nikolaj Ustinovič Žuravljov, který se právě vracel z jihu na Sibiř. Zeptal se mě, zda by náš list nezajímal jeden výjimečný lidský příběh... O hodinu později už jsem seděl v hotelu v centru Moskvy a pozorně naslouchal našemu sibiřskému hostu.

Podstata příběhu spočívala v tom, že v hornaté Chakasii, v odlehlé a nepřístupné oblasti Západního Sajanu, byli objeveni lidé žijící přes čtyřicet let naprosto odříznutí od světa. Nepočetná rodina. Vyrostly v ní dvě děti, které od narození neviděly nikoho kromě vlastních rodičů a jejichž představy o lidském světě se zakládaly toliko na jejich vyprávění.

Hned jsem se Nikolaje Ustinoviče zeptal, jestli to všechno ví z doslechu, nebo viděl ony „poustevníky“ na vlastní oči. Historik mi řekl, že se o náhodném „nálezu“ geologů nejprve dočetl v nějakém úředním papíře, načež se mu v létě podařilo dostat se do onoho odlehlého koutu tajgy osobně. „Byl jsem u nich v chýši. Povídali jsme si jako teď s vámi. Dojmy? Předpetrovské časy zkřížené s dobou kamennou! Oheň rozdělávají křesadlem... Louče... V létě chodí naboso, v zimě v botách – z březové

kůry. Žili bez soli. Neznají chleba. Jazyk nezapomněli. Ale mladším členům rodiny je rozumět dost špatně... Jsou teď v kontaktu se skupinou geologů a zdá se, že jsou za každé, byť třeba i krátké setkání s lidmi rádi. Stále však zůstávají ostražití a ve svém každodenním způsobu života toho změnili jen málo. Důvodem jejich samotářského života je náboženské sektářství, svými kořeny sahající až do předpetrovských dob. Při vyslovení jména Nikon si odplivnou a pokřizují se dvěma prsty, o Petru I. mluví jako o svém úhlavním nepříteli. O událostech z posledních dob nevěděli zhora nic. Věci jako elektřina, rádio nebo družice jsou za hranicemi jejich chápání.“

Tihle robinsoni byli objeveni v létě roku 1978. Letecké geologické snímkování oblasti horního toku řeky Abakan tehdy odhalilo ložiska železné rudy. Kvůli jejich průzkumu se připravoval výsadek skupiny geologů a ze vzduchu se hledalo vhodné místo k přistání. Piloti nechťeli nechat nic náhodě, opakovaně prolétávali nad hlubokým kaňonem řeky, aby vytypovali, na které říční kose z naplavených kamínků se bude nejlépe přistávat.

Při jednom z takových průletů si na horském svahu všimli něčeho, co nápadně připomínalo zeleninovou zahradu. Zprvu si řekli, že se jim to zřejmě zdálo. Jakápak zahrada? Vždyť o téhle oblasti je všeobecně známo, že je neobydlená! Regulérní „bílé místo na mapě“ – nejbližší lidské sídlo se nachází 250 kilometrů odtud po proudu řeky... Ale přece jen je to zahrada! Napříč svahem se rýsovaly tmavé linky brázd – nejspíš brambory. Navíc taková mýtina nemohla v husté mase modřínů a sibiřských borovic vzniknout sama od sebe. Tady se kácelo. A už hodně dávno.